

Goed Geland

Een stevige basis voor een succesvolle overgang
van basisschool naar middelbare school.

Inhoud

Inleiding	pag. 4
Goed Geland Toolbox	pag. 4
Waarom deze aanpak?	pag. 4
Voor wie is Goed Geland?	pag. 5
Aan de slag	pag. 5
Activiteiten voor kinderen	pag. 6
1. Introductie jongerenwerk	pag. 6
2. Jongerenwerk bezoekt schoolkamp	pag. 7
3. Themabijeenkomsten in de klas	pag. 8
4. Bezoek aan het jongerencentrum	pag. 9
5. LevelUp traject	pag. 10
6. Ervaringsdeskundige voor de klas	pag. 11
Activiteiten voor ouders	pag. 12
1. Informatiegesprek over de middelbare school	pag. 12
2. Pharos cursusmap 'Naar de middelbare school'	pag. 13
Activiteiten voor ouders en kinderen	pag. 14
1. Informeren over Open Dagen	pag. 14
2. Bezoek Open Dagen	pag. 15
3. Voorzieningenpakket Leergeld	pag. 16
Vragen of aanvullingen?	pag. 17

Inleiding

De overstap van de basisschool naar de middelbare school is voor veel kinderen een leuke en bijzondere periode. Denk aan de eindmusical, het kamp, het afscheid van groep 8, sportdagen en de voorpret van een nieuwe start: een andere school, nieuwe vakken en klasgenoten leren kennen. Voor veel leerlingen is dit een tijd vol enthousiasme en zin in wat komt. Tegelijkertijd is het heel normaal dat er ook wat spanning bij komt kijken – voor kinderen én ouders. Met de juiste voorbereiding wordt die gezonde spanning een stukje kleiner en kunnen leerlingen met vertrouwen aan hun brugklasavontuur beginnen.

Goed Geland is een aanpak die kinderen helpt om de overstap naar het voortgezet onderwijs zo soepel mogelijk te maken. Dat doen we door aandacht te besteden aan zowel de praktische kant – zoals kennismaken met de nieuwe school – als de mentale voorbereiding op deze verandering.

In 2023 en 2024 hebben leden van de Gelijke Kansen Community in zogeheten mini-experimenten getest welke activiteiten daarbij goed werken. De succesvolle initiatieven zijn gebundeld in de Goed Geland Toolbox.

Goed Geland Toolbox

De Goed Geland Toolbox is een verzameling van activiteiten die scholen en professionals kunnen inzetten om leerlingen en ouders voor te bereiden op de overstap naar de middelbare school. De toolbox bevat activiteiten voor:

Kinderen

om hen te helpen wennen aan hun nieuwe omgeving en rol.

Ouders

zodat zij hun kind beter kunnen begeleiden in deze fase.

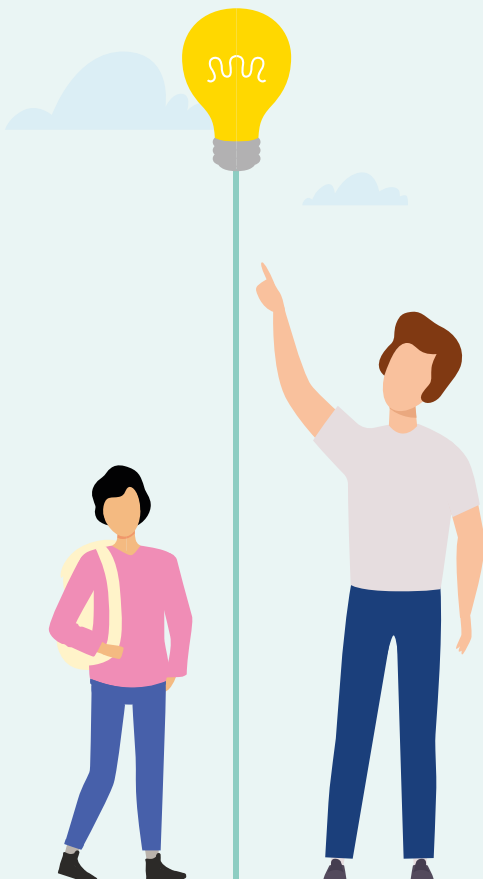

Ouders en kinderen samen

voor een gezamenlijke voorbereiding.

Alle activiteiten uit de toolbox kunnen op basisscholen worden uitgevoerd. Je kunt zelf kiezen welke onderdelen je inzet, afhankelijk van de behoefte van de school en de leerlingen. In de bijlage vind je kant-en-klare hulpmiddelen, zoals voorbeeldbrieven en formats voor bijeenkomsten, zodat je niet alles zelf hoeft te ontwikkelen.

Voor wie is Goed Geland?

Goed Geland is bedoeld voor alle leerlingen van groep 8 en hun ouders. Sommige activiteiten kunnen al in groep 7 worden ingezet.

Aan de slag

Om Goed Geland uit te voeren, is geen ingewikkeld overlegcircuit nodig. Een praktische aanpak werkt het best. Hoe begin je?

1. **Stel een werkgroep samen** met betrokken professionals, zoals leerkrachten groep 8, intern begeleiders, brugfunctionarissen, brugklascoördinatoren, decanen en jongerenwerkers.
2. **Kies welke activiteiten** jullie uit de Goed Geland Toolbox willen uitvoeren en maak duidelijke afspraken over de taken.
3. **Benoem een kartrekker** die het overzicht houdt en wanneer nodig de groep bij elkaar roept.
4. **Maak een begroting** en verdeel de kosten.
5. **Spreek af hoe je omgaat met foto's en PR** van de activiteiten.
6. **Voer het programma uit** en evalueer samen de resultaten.
7. **Maak plannen voor het volgende schooljaar** op basis van de opgedane ervaringen.

Met Goed Geland leg je een stevige basis voor een succesvolle overgang van basisschool naar middelbare school. Zo zorgen we er samen voor dat kinderen niet alleen overstappen, maar ook echt goed landen.

Waarom deze aanpak?

De overgang van basisschool naar middelbare school kan uitdagend zijn, zowel op praktisch als op emotioneel vlak. De belangrijkste veranderingen waar leerlingen mee te maken krijgen:

- **Sociale veranderingen** – een nieuwe klas, andere vriendschappen en een vaak grotere school buiten de eigen wijk.
- **Emotionele veranderingen** – meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, soms gepaard met prestatiedruk.
- **Cognitieve veranderingen** – meerdere vakdocenten, verschillende lesstijlen en een nieuw leersysteem.
- **Ouderbetrokkenheid** – ouders moeten een balans vinden tussen loslaten en betrokken blijven.

Door deze uitdagingen te onderkennen en hier actief op in te spelen, draagt Goed Geland bij aan een succesvolle start op de middelbare school.

Activiteiten voor kinderen

1 Introductie jongerenwerk

Doel

Om een goede relatie met jongeren op te bouwen en hen toe te leiden naar het jongerenwerk, is het waardevol dat zij al vóór de overstap naar de middelbare school kennismaken met de jongerenwerker. Door deze vroege ontmoeting ontstaat er een vertrouwensband, waardoor leerlingen zich later makkelijker tot het jongerenwerk wenden – of dat nu is met vragen, ideeën voor leuke activiteiten, of wanneer ze ergens mee zitten.

Deze band helpt ook om jongeren in een later stadium beter te bereiken en te begeleiden, bijvoorbeeld als er sprake is van ongewenst gedrag. Maar vooral biedt het jongerenwerk een laagdrempelige plek waar ruimte is voor zowel ondersteuning als het ontwikkelen van talent en initiatieven.

Uitvoering

Een jongerenwerker bezoekt regelmatig groep 8 en legt op een laagdrempelige manier contact met de leerlingen. Tijdens deze bezoeken vertelt de jongerenwerker over zijn of haar rol, welke activiteiten er zijn en hoe jongeren gebruik kunnen maken van het jongerenwerk.

Vorbereiding

Het jongerenwerk bepaalt welke rol het wil spelen op de basisschool en welk beeld het wil presenteren aan de leerlingen. Dit is bepalend voor de aanpak en uitvoering van de activiteit.

De jongerenwerker en de leerkracht van groep 8 maken vooraf samen afspraken over:

- Wanneer en hoe vaak de jongerenwerker langskomt.
- Wat het doel is van de bezoeken.
- Welke informatie wel en niet wordt uitgewisseld en onder welke voorwaarden.

Voor, Door & kosten

Voor alle leerlingen van groep 8

Door jongerenwerk en leerkracht groep 8

Kosten Aan deze activiteit zijn geen kosten verbonden.

2 Jongerenwerk bezoekt schoolkamp

Doel

Het jongerenwerk gaat een dag mee op schoolkamp van groep 8 en organiseert een activiteit. Dit biedt een laagdrempelige manier om elkaar beter te leren kennen en een vertrouwensband op te bouwen. Zo weten leerlingen na de overstap naar het voortgezet onderwijs beter wat het jongerenwerk voor hen kan betekenen.

Vorbereiding

Overleg of het jongerenwerk tijd vrij kan maken om mee te gaan op kamp. Doe dit op een zo vroeg mogelijk moment zodat het jongerenwerk hier in hun planning rekening mee kan houden.

Zodra het jongerenwerk mee kan, maken zij samen met de leerkracht van groep 8 vooraf afspraken over:

- Het juiste moment om het kamp te bezoeken.
- Welke activiteit wordt georganiseerd en hoe deze aansluit bij de groep.

Uitvoering

De jongerenwerker neemt een dagdeel deel aan het schoolkamp en verzorgt een activiteit. Tijdens deze activiteit leren de jongerenwerker en de leerlingen elkaar op een informele manier kennen.

Voor, Door & kosten

Voor alle leerlingen van groep 8

Door jongerenwerk en leerkracht groep 8

Kosten Als er kosten worden gemaakt, bespreek dan met de werkgroep wie welke kosten op zich neemt.

3 Themabijeenkomsten in de klas

Doel

Het jongerenwerk verzorgt themabijeenkomsten in de klas over actuele onderwerpen, zoals groepsdruk en (online) pesten. Afhankelijk van het thema kunnen deze bijeenkomsten plaatsvinden met de hele klas of in kleinere groepen. Het uitgangspunt is altijd dat leerlingen zich veilig voelen om mee te doen en hun ervaringen te delen.

Vorbereiding

De jongerenwerker en de leerkracht van groep 8 maken vooraf samen afspraken over:

- Welke thema's relevant zijn voor de groep.
- Of de bijeenkomst klassikaal of in kleine groepen wordt gehouden.
- De werkwijze en eventuele materialen die nodig zijn.

Uitvoering

Op verzoek van de leerkracht verzorgt de jongerenwerker een themabijeenkomst in de klas. De bijeenkomst is interactief en sluit aan bij de belevingswereld van de leerlingen.

Voor, Door & kosten

Voor alle leerlingen van groep 8 (en eventueel groep 7)

Door jongerenwerk en leerkracht groep 8

Kosten Eventuele kosten voor materialen voor de workshop of themabijeenkomst.

4 Bezoek aan het jongerencentrum

Doel

Het bezoek aan het jongerencentrum helpt leerlingen om op een laagdrempelige manier kennis te maken met het jongerenwerk en de locatie. Hierdoor weten ze de weg te vinden en wordt de drempel om later terug te komen verlaagd.

Vorbereiding

Na een eerste kennismaking op school plannen de jongerenwerker en de leerkracht van groep 8 samen een datum voor het bezoek aan het jongerencentrum.

Uitvoering

Een voorbeeldprogramma voor in het jongerencentrum:

- **Aankomst:** Ontvangst met een drankje en fruit/koek.
- **Rondleiding:** De leerlingen krijgen een korte rondleiding door het jongerencentrum.
- **Spel:** De groep wordt in tweeën verdeeld en speelt het spel Powerup Your Game. Dit spel, vergelijkbaar met Ik hou van Holland, bestaat uit zes rondes met vragen over de middelbare school. Leerkrachten en jongerenwerkers kunnen zelf vragen toevoegen of aanpassen.
- **Prijsuitreiking:** Het winnende team ontvangt een kleine prijs.
- **Goodiebag:** Alle leerlingen krijgen een goodiebag met:
 - Een benodigdhedenlijst voor de middelbare school.
 - Flyers met informatie over Jongerenwerk073 en de activiteiten in het jongerencentrum.
 - Een uitnodiging voor de terugkomdag.
 - Leuke goodies van Jongerenwerk073.
- **Afsluiting:** Korte evaluatie en afronding van het bezoek.

Terugkomdag

Twee maanden na de start van het nieuwe schooljaar organiseert het jongerenwerk een terugkomdag in het jongerencentrum. Hier wordt besproken hoe de leerlingen hun overstap naar de middelbare school hebben ervaren en of ze goed geland zijn.

Voor, Door & kosten

Voor alle leerlingen van groep 8

Door jongerenwerk en leerkracht groep 8

Kosten Als er kosten worden gemaakt, neemt in principe het jongerenwerk de kosten voor de activiteit voor haar rekening.

5 LevelUp traject

Doel

Op een leuke en educatieve manier groep 8 leerlingen kennis laten maken met het jongeren-werk, de jongerenwerkers, het jongerencentrum en andere groep 8 leerlingen die zij wellicht tegen kunnen komen in de brugklas. Vanaf deze leeftijd krijgen wij de jongeren ook in beeld en weten zij ons te vinden wanneer ze op een latere leeftijd ergens tegen aan lopen in privé of op school, gezien wij ook als schooljongerenwerkers aanwezig zijn op het voortgezet onderwijs.

Vorbereiding

Het jongerenwerk bepaalt de inhoud en aanpak van het LevelUp traject en maakt afspraken met de leerkracht van groep 8 over de werving en uitvoering. Gebruik hiervoor het LevelUp draaiboek.

Uitvoering

- **Voor leerlingen:**
8 bijeenkomsten waarin naast ontspanningsactiviteiten ook verdiepingsactiviteiten zoals bijvoorbeeld "over de streep" uitgevoerd worden.
Dit kan door de jongerenwerkers zelf ingevuld worden, afgestemd op de groep.
- **Voor ouders:**
3 bijeenkomsten waarin de ouders samen met hun kinderen deelnemen aan de activiteiten van LevelUp.

Voor, Door & kosten

Voor alle leerlingen van groep 8, ouders
Door jongerenwerk, in samenwerking met de leerkracht groep 8

Kosten De kosten voor het traject worden gedragen door het jongerenwerk en eventuele samenwerkingspartners.

6 Ervaringsdeskundige voor de klas

Doel

Het uitnodigen van een ervaringsdeskundige – een jongere die recent de overstap naar de middelbare school heeft gemaakt – helpt leerlingen van groep 8 zich beter voor te bereiden op wat hen te wachten staat. Door een eerlijk en herkenbaar verhaal krijgen ze inzicht in de veranderingen, uitdagingen en positieve kanten van deze overgang.

Vorbereiding

- Het jongerenwerk selecteert een of meerdere jongeren die het vorige schooljaar de overstap hebben gemaakt.
- Samen met hen wordt het gesprek voorbereid:
 - Wat vonden zij spannend?
 - Wat viel mee of tegen?
 - Hoe ervaren ze de middelbare school nu, en is dat anders dan in het begin?
- De leerlingen van groep 8 worden vooraf betrokken bij het gesprek door hen vragen te laten bedenken.

Uitvoering

- De ervaringsdeskundige(n) delen hun verhaal in de klas.
- Er is ruimte voor vragen en interactie, zodat leerlingen zelf onderwerpen kunnen aandragen die hen bezighouden.
- Eventueel kan een ervaringsdeskundige ook spreken op een bijeenkomst voor ouders, zodat zij zich goed kunnen voorbereiden op wat hun kind te wachten staat.

Voor, Door & kosten

Voor alle leerlingen van groep 8

Door jongerenwerk

Kosten Een kleine attentie voor de jongeren die hun ervaring delen.

Activiteiten voor ouders

1 Informatiegesprek over de middelbare school

Doel

Het informeren en ondersteunen van ouders bij de overstap naar de middelbare school. Door middel van een interactief gesprek met vertegenwoordigers van middelbare scholen en andere ouders krijgen zij inzicht in de praktische zaken en de veranderende rol van ouders in deze fase.

Vorbereiding

- Nodig vertegenwoordigers van verschillende middelbare scholen uit, zoals een onderbouwcoördinator, brugklascoördinator of decaan.
- Bereid samen met hen de belangrijkste thema's voor.
- Zet de ruimte in café-opstelling met losse tafels om gesprekken te stimuleren.
- Betrek ouders die al ervaring hebben met een kind op de middelbare school, zodat zij tips kunnen delen.

Uitvoering

- **Start met informatie vanuit de scholen**
 - Vertegenwoordigers van de middelbare scholen delen essentiële informatie.
- **Interactieve gespreksrondes**
 - Ouders gaan in kleine groepjes in gesprek over:
 - Hoe begeleid je je kind in het maken van een goede schoolkeuze?
 - Hoe verandert je rol als ouder op de middelbare school?
 - Hoe ondersteun je je kind bij de overgang?
 - De gespreksleider stelt vragen en faciliteert het gesprek.
 - Er wordt aandacht besteed aan het feit dat elk kind anders is en dat een geschikte schoolkeuze per kind kan verschillen, ook binnen hetzelfde gezin.
- **Afsluiting & vervolg**
 - Terugkombijeenkomst na ± 2 maanden:
 - Ervaringen delen over de overstap.
 - Bespreken van praktische zaken (boeken, Magister, etc.).
 - Peilen of er behoefte is aan verdere bijeenkomsten en ondersteuning.

Voor, Door & kosten

Voor alle ouders van leerlingen groep 8

Door brugfunctionaris, medewerker kind & gezin en/of leerkracht groep 8

Kosten Koffie, thee en iets lekkers voor de ouders.

2 Pharos cursusmap 'Naar de middelbare school'

Doel

Pharos heeft een cursusmap ontwikkeld over alles wat komt kijken bij de overgang naar de middelbare school. De map kan gebruikt worden tijdens ouderbijeenkomsten, als naslagwerk of als leidraad voor individuele gesprekken. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere schooladvies, open dagen, huiswerk en het gebruik van Magister. De map en poster zijn bijgevoegd aan de Goed Geland Toolbox of zijn gratis te downloaden via de website van Pharos.

Vorbereiding

Voor alle ouders van leerlingen groep 8

Door brugfunctionaris, medewerker kind & gezin of leerkracht groep 8

Kosten Gratis te downloaden via [Naar de middelbare school - cursusmap - Pharos](#)

Activiteiten voor ouders en kinderen

1 Informeren over Open Dagen

Doel

Ouders tijdig informeren over Open Dagen, zodat zij samen met hun kind een weloverwogen schoolkeuze kunnen maken.

Vorbereiding

- Overzicht maken van Open Dagen en inschrijftermijnen.
- Kanalen bepalen (schoolapp, WhatsApp, fysieke brieven).
- Eventuele ondersteuning bij vertaalapps voorbereiden.

Uitvoering

Vanaf groep 7 ouders actief informeren via de schoolapp en herhaling in groep 8. Extra aandacht voor ouders die moeilijk bereikt worden.

Op de dag van de Open Dag nog een herinnering sturen. Tijdens ouderbijeenkomsten het belang van Open Dagen benadrukken.

Voor, Door & kosten

Voor alle ouders en leerlingen van groep 8
Door leerkracht groep 8 of brugfunctionaris

Kosten Geen

2 Bezoek Open Dagen

Doel

Ouders ondersteunen bij het maken van een schoolkeuze door gezamenlijk Open Dagen van middelbare scholen te bezoeken.

Vorbereiding

- Spreek met de werkgroep af wie dit onderdeel op zich neemt.
- Bepaal de scholen die bezocht worden.
- Inventariseer wie kan rijden en wie met wie meerijdt.
- Maak een appgroep voor communicatie.

Uitvoering

Organiseer gezamenlijke bezoeken voor groep 8-leerlingen en hun ouders. Stuur op de dag van de Open Dag een herinnering.

Voor, Door & kosten

Voor alle ouders en leerlingen van groep 8

Door brugfunctionaris, kind en gezinsmedewerker community en/of jongerenwerker

Kosten Eventuele vervoerskosten.

3 Voorzieningenpakket Leergeld

Doel

Het doel van het voorzieningenpakket Leergeld is om ervoor te zorgen dat kinderen uit gezinnen met een laag inkomen de noodzakelijke schoolvoorzieningen ontvangen, zoals een laptop of tablet, fiets en mobiele telefoon. Dit helpt hen een goede start te maken op de middelbare school, zonder dat financiële problemen in de weg staan.

Vorbereiding

Inventariseer in groep 8 welke kinderen recht hebben op de voorzieningen van Leergeld. Informeer ouders goed over de regeling en geef aan dat de intermediairs de aanvragen bij Stichting Leergeld verzorgen.

Uitvoering

Vraag de benodigde schoolvoorzieningen pas aan het eind van het schooljaar aan dan is ook bekend welke digitale middelen zij nodig hebben voor de betreffende school, zodat een kind goed voorbereid is voor de overstap naar de middelbare school. Plan hiervoor ruimte in de laatste schoolweken.

Voor, Door & kosten

Voor alle gezinnen die op of onder het minimum leven, inclusief gezinnen met aantoonbare schulden in groep 8

Door brugfunctionaris en/of intermediair van Doe Mee

Kosten Geen

Vragen of aanvullingen?

Heb je iets gemist in de toolbox of heb je zelf een waardevolle bijdrage ontwikkeld die we kunnen toevoegen? Of heb je vragen of opmerkingen? We staan open voor je ideeën en denken graag met je mee. Neem contact op via gelijkekansen@s-hertogenbosch.nl.

Deze toolbox is tot stand gekomen in samenwerking met de Bossche Vakschool, Farent, Het Rondeel, Jongerenwerk073 en het Programma Gelijke Kansen van de gemeente 's-Hertogenbosch.

gelijke kansen
's-Hertogenbosch

Colofon

Dit is een uitgave van gemeente
's-Hertogenbosch